

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія військових традицій

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»
Спеціальність В9 Історія та археологія
Галузь знань В Культура,
мистецтво, гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Всесвітньої історії
Протокол № 1
Від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія військових традицій
Викладач (-і)	Довган Юрій Любомирович
Контактний телефон викладача	068–23–43–524
Е-mail викладача	yurii.dovhan@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	четвер, 14.00 год. – 16.00 год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є: Теоретичний і практичний матеріал, запропонований на сторінках цього курсу нараховує різну кількість програмових питань. Загалом методичний посібник включає: – програмові вимоги до навчального курсу; – основні теми практичних занять із рекомендованими списками джерел та літератури; – рекомендовані для написання реферати; – перелік основних понять і термінів, необхідних для засвоєння предмету; питання, що виносяться на залік	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є – формування в студентів комплексу знань, вмінь та навичок з основ історії військових традицій та поглиблене їх вивчення у певних історичних періодах. Підготовка висококваліфікованих фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 03 Гуманітарні науки, спеціальністю 032 Історія та археологія у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів з фундаментальних і вибірковок дисциплін. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є – опанування і застосування загальних засад методології наукової діяльності за спеціальністю Історія та археологія; формування загальних, спеціальних, професійних компетентностей, достатніх для ефективного розв’язування стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній діяльності, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> <u>ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</u> <u>ЗК 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</u> <u>ЗК 6 Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</u>	

ЗК 9 Здатність бути критичним і самокритичним.

Фахові компетентності:

СК 2 Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

СК 9 Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК 10 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	10 годин
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20 годин
самостійна робота	60 годин

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI	032 Історія і археологія	3	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Військові нагороди (ордени і медалі)	1	2	8
Тема 2. Прапори і штандарти	1	2	8
Тема 3. Національні головні убори	1	2	8
Тема 4: Бойові кличі (вигуки)	2	4	8
Тема 5: Поняття військової честі та її віддання	2	2	8
Тема 6: Полонені і здобич	1	4	6
Тема 7: Медицина поля бою та військова реабілітація	1	2	6
Тема 8: Жіноцтво на війні	1	2	8
ЗАГ:	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Вимоги до письмових робіт	Напередодні письмової (контрольної) роботи (подається 5 запитань) студенти отримують заготовки на самостійну роботу – уміщується глосарій, найважливіша хронологія подій, персоналістика. Окремі завдання із пропонованих потрапляють студентам під час написання письмової роботи. Крім конкретних питань пропонуються також два розлогих.
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з історії української та світової військової культури, займати чітку громадянську позицію

Умови допуску до підсумкового контролю	Для допуску до підсумкового контролю (заліку) студент мусить захистити реферат (презентацію) з обраної теми на відмінну/добру/задовільну оцінку – мінімум 20 балів; отримати мінімальний задовільний бал за колоквиум – мінімум 20 балів, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи – мінімум 20 балів, а також засвоїти матеріали семінарських занять – мінімум 40 балів. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 50 балів.
Підсумковий контроль	Залік; форму задачі – комбінована

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: напередодні письмової (контрольної) роботи (подається 5 запитань) студенти отримують заготовки на самостійну роботу – уміщується глосарій, найважливіша хронологія подій, персоналістика. Окремі завдання із пропонованих потрапляють студентам під час написання письмової роботи. Крім конкретних питань пропонуються також два розлогіх.

Академічна доброчесність: під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Під час виконання завдань та використання інформаційних джерел оформлювати їх відповідними посиланнями. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Відвідування занять: здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

8. Рекомендована література

1. Жаботинський В. Здобути державу Ізраїль / Жаботинський Володимир; пер. З рос. К. Гаранчевської – Київ : Видавець Олексій Бешуля, 2023. – 416 с.
2. Гейстінгс М. І розвелоя пекло... Світ у війні 1939 – 1945 років. – Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2023. – 752 с.
3. Я. Грицак. Подолати минуле: глобальна історія України. – Київ: Портал, 2022. – 408 с.
4. Бівор Е. Друга світова війна/ Ентоні Бовор; Пер. З англ. В. Горбатська. – К. : Вид. група КМ-БУКС, 2022. – 848 с. : 32 ОКР. АРК. ІЛ.
5. Монолатій І. Українські легіонери: формування та бойовий шлях Українських Січових Стрільців, 1914-1918 рр. – К.: Темпора, 2008. – 88 с.: іл.
6. Полтавська битва 27 червня 1709 р: Український рубікон (Частина2). – К.: Темпора, 2009. – 104 с.: іл. 10.
7. Папакін А. Світанок Русі. Військова справа в Україні епохи вікінгів (ІХ-Х ст.). – К.: Темпора, 2023. – 232 с.
8. Сокирко О. Полтавська битва 27 червня 1709 р: Український рубікон (Частина1). – К.: Темпора, 2008. – 80 с.: іл.
9. Казакевич Г. Відгомін карниксів: Військові традиції давніх кельтів на землях України, IV-I ст. до н. е. – К.: Темпора, 2008. – 112 с.:іл.
10. Пагіря О. Карпатська Січ: військово формування Карпатської України: науковопопулярне видання. – К.: Темпора, 2010. – 152 с.: іл.
11. Тинченко Я. Герої Українського неба: науково-популярне видання. – К.: Темпора, 2010. – 200 с.: іл.
12. Тинченко Я. Панцирні потяги, панцирники та залізничні війська у Визвольній війні 1917-
13. Тинченко Я. Під зіркою Давида. Єврейські національні формування в Україні 1917-1920 роках: науково-популярне видання. – К.: Темпора, 2014. – 168 с.: іл.
14. Колесников К. На краю ойкумени: еллінські військові традиції на українській землях Причорномор'я: від заснування перших поселень до перших століть християнської ери (VII ст.

до н. е. – IV ст. н. е.). – К.: Темпора, 2021. – 312 с.

15. Ріпецький С. Українські Січові Стрільці. Івано-Франківськ (Лілея НВ). 2024. – 128 с.

16. Думін О. Історія Легіону Українських Січових Стрільців. Івано-Франківськ (Лілея НВ). 2024. – 148 с.

17. Чертков О. Пелазго-фракійські племена, які заселяли Італію // Основа. – 1994. – №26. – С.78-103.

Викладач: Довган Юрій Любомирович,
кафедри всесвітньої історії
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника

